

Cancilaria Redactiunii:
Malu alu Dunarii, Nr. 32

Locuinta Redactorului:
Malu alu Dunarii, Nr. 19.
Scrisorile nefrancate nu se vor primi decât numai de la corespondenții regulari ai „Federatiunii”.
Articole transmise și publicate se vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Miercuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminéti'a.

Pest'a, 15/27. apr. 1868.

Din siedintă de astă-di a casei reprezentanților Ungariei, carea abie dură 1 ora, sub presiliul v.-pres. P. Somsicsi, n'avemu să înregistrem prea multe. Se autentică protocolul siedintei trecute și se insinuara mai multe petiuni. Sgomotul ce domnește de regulă în casa sub decursul luerărilor de astă natură, te-ar face să uiti că ești în dieta, dacă căte unu incident nu i-ar schimbă numai de cătu totu aspectul. Astfelui de incidente fu în siedintă de astă-di: una interpelare adresată prin deput. Ales. Cichi ministrului de interne. La 16 I. c. adeca, precum se scie, se desolvă clubul democratilor din Bud'a-Pesta, pre basea unui emisal alu ministr. de int. de la 8. I. c. Nu scim, temutu-s'a ministrul, că ordonanța lui nu va fi ascultata, dacă nu va avea băioanele la spate, său d'in ce cauza, destul că ordonanța de desolvarea clubului amintit s'a executat pre langa asistintia inarmata. De acea Cichi întreba pre ministrului interne'oru, să respunda, pre eari legi a le patriei si-a basatu dreptul de a su-grumă cu potere armata libertatea individuală garantată si prin §. 32 alu III. de lege d'in 1848, si libertatea de asociare ce stă în legatura nedespărțibile cu libertatea individuală? Cuventarea, ce dep. Cichi a premisă acestei interpellări, a fostu primită d'in partea majoritatii guvernării, la multe locuri, cu risete. Ministrul Wenckheim promise a da responsu în siedintă cca mai da avrona. Apoi nu a venit reportul comisiunii bugetarie, despre stabilirea biroului stenograflor.

La tempul său amintiramu de o cuventare a lui Pertielu, îndreptata contra lui Cosiutu. Foiele ungurești se ocupa de atunci continuu cu acesta afacere. Cele guvernamentale, se întielege, plecea tare pre langa Pertielu, era celealte, cu deosebire organele stangei extreme, se apucara a documenta, nici mai multu nici mai putin, de cătu că Pertielu e lovitură cu leucă. Se facu felu de felu de descoperiri despre incercările si lucrările emigrantilor in strainetate. — Resultatul luptelor partitelor ungurești se va arăta la alegerile viitorie. Organul stangei moderate „Hon“ ui dede in dilele trecute să precepem, că i-ar veni tare bine la socotela, dacă Cosiutu s-ar descătă ore cum de cei extremi, si s-ar areta apelcatu a luă guvernul stangei moderate. De atunci lucrurile s'au mai schimbatu. Cosiutu si-a depus mandatul, si asiè nu se scie dacă are de cugetu a mai rentoree candu-va in patria, său ba. Intr' acea cultulu cosuthianu, pre langa tote opintirile lui Pertielu si a altor'a, in locu de a secolă, capeta noue poteri.

Desarmarea, ventilata de atât'a tempu, vre să se traducă in fapta. Onorea initiativei să fie a Prusiei, „daca suntu adeverate scirile, cari spunu, că în consiliul ministerial tienutu in Berolinu la 22 I. c. s'ar fi decisu, ea de la 1-a maiu să se facă reduceri însemnante in armata, cu atât'u mai virtosu, că, după cum este informatu guvernului prus., si guvernului francez, si celu austriac voru să se facă acmeni reductiuni in armata, totu pre acelu tempu. De altmintrea tempulu judecatu nu este departe. Vomu vele in cătu se voru realiză si aceste sciri. Pre cuvinte, promisiuni gole, si nu mai dă nimene nimică. Lumea voiesce să vedea fapte, căci de sciri, care de care mai cornurate, este saută.

Foiele italiane atingu pre scurtu ceremoniile cununiei principelui de corona Umbertu. Mare suprindere a causatul impregiurarea, că famili'a domnitoria d'in Petroburgu n'a fostu prin nimene reprezentată la acea serbatore, pote fi, d'in cauza, că principalele Urumbertu era considerat acu de multu ca fito-

riul mire'alu unei principese Leuchtenberg, era acum schimbându-se treb'a, domnii d'in Petroburgu se cam amarira si nu tramesera pre nimene la nunta.

In eas'a de josu a parlamentului Angliei veni la pertratare in 22 I. c. proiectul de lege, in alu căruia inticlesu sentințele de moarte au a se execuță intre paretii inchisorii, si nu în publicu. Cu acesta ocazie, deputatul Jipin fece amendamentul: ca *pedepsa de moarte să se stergă de totu*. De aci se escă una dispută interesantă, la care luare parte dep. Gregory si Neate, celu d'anteiu pentru mantinere, era cestu alaltu pentru stergerea pedepsei de moarte. In fine se scolă renumitul filosof John Stuart Mill si-si areta parerea, că pedepsele ar mai trebui asprite, era nu imblanite, este contra stergerii pedepsei de moarte si la votisare proiectul pentru stergere căde cu 127 voturi contra 23.

Dietă Ungariei.

Siedintă de la 25 aprile, 10 ore a. m.

Presedinte: Car. Szentiványi; notariu: Aug. Radich; d'in partea regimului: Eötvös Mikó si Lónyai.

Dupa cetirea si autenticarea protocolului, președintele, Szentiványi, adresă casei urmatoră cuventare:

In urmă inșinuări oficiale, am onore a anunția, că d'in cauza evinimentului imbucuratori ce avu locu in famili'a pre-înnalta regesca, astă-di după a media-di la 1 ora se va intemplă botezulu. S'a fătezul ambele case să fie reprezentate prin căte una deputațiune. Daca onorața casa va binevoi a-si dă consentimentul său, mi-voiu luă libertatea a face onoratei case urmatoră propunere cu privire la membrii acestei deputațiuni (Aprobare, să audiu): Președintele casei, bar. Adalb. Bánffy, Emericu si Sigismundu Ivánka, Iosifu Inkay, Petru Nagy, Petru Mihályi, bar. Iosifu Rudich iun., Iosifu Székacs, Paulu Somssich, Paulu Trifunáez, Gabr. Várady, Stefanu Vučetich, cont. Iosifu Zichy, sen. Rogu pre membrii deputațiunei, să binevoiesca a se infătsi, in vestimente serbatorești, precisul la 12 ore. (Președintele predește scaunul presidiale vice-președintelui, Solomonu Gajzágh, si se săli să merge a casa, pentru ca să se imbrace.)

Ordinea dñe: discussiunea proiectului legei de indemnitate.

Se cetește compusetiunea originală de o data cu modificatiunile, recomandate prin comisiunea centrală, si se primesc, in genere, ca base a discussiunii speciale.

Discussiunea specială se continuă, fără între-rumpere, pana la punctul 2, unde cont. Ferdinandu Zichy prezintă una modificatiune, care inse in urmă observatiunilor raportorului comisiunii centrale, Kacsavics, si a rechiamării lui Baltasaru Halász se respuse, si se primă compusetiunea in tota estinderea ei.

Ca terminu pentru votarea finală se defige siedintă de marti-a venitoria.

Președintele anunță, că secțiunile au finit desbaterea raportului comisiunii bugetarie, si spune, că d'in cauza urgență, s'ar putea pune sub discussiune in siedintă de luni-a venitoria.

Președintele, d'iu lipsă objectului, voiesce a inchide siedintă, inse la insisterea lui Bónis, comisiunea petiunaria si-incepă raportul său despre petițiile relative la căile ferate. Cu ocazia cetrei petițiilor singurătate se escă o dispută mai lungă a supră procederei, că ore sunt acele a se transpună la comisiunica căilor ferate, său la ministeriul comunicatiunei? Colomanu Tisza fină dispută cu propunerea sa, in intilesul carci-a tote petițiile relative la căile ferate sunt a se indrumă la comisiunica căilor ferate, care va face despusețiunile ulteriori, si daca va fi de lipsa, le va transpune la ministeriul comunicatiunei.

Pretiul de Prenumeratii:
Pre trei luni 4 fl. v. a.
Pre siese luni 7 fl. 50 ct.
Pre anul intregu 15 fl.

Pentru România:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.
Pentru Insertioni:
10 cr. de linia, si 80 cr. tapsă timbrală pentru fiecare publicație separată. In locul deschis
20 cr. de linia
Un exemplar costa 10 cr.

Fisionomi'a prezintă a Europei

,Au cadiutu barierele, ce despartau pana acun'a poporele Mirabeau.

Este aproape unu secolu, decandu dîse citatele cuvinte renumitulu Mirabeau in parlamentulu Franciei, care pre atuncia inca nu presimtia la ce felu de transformări va fi supusa figură Europei, ce pre atuncia fierbea de idee, si inca de idee, ce aveau să conduce poporele la libertatea multu dorita. Cine mai este astă-di, care să nu cunoșca inceputul, decurgerea si neasteptat'a fine a grandiosci revoluții francesc suptu Ludovicu alu XVI. Poporele Europei, avendu in capulu loru, ca conducătoria, pre France'a, incepura a simtă, că ele esistu si că sunt destinate la unu ce mai bunu decât a fi sclavi ai domitorilor loru. Ele nu mai voiău a fi tractate asemenea unor animale fără ratiune, ci se nisuiău a si-aduce la valoare prin ori si ce mediulocce, cu ori si ce pretiu, drepturile loru si realizarea dorintelor loru ce se concentra tote in recunoscerea „drepturilor omenești“ si in „egalitatea inaintea legilor.“ — Aceste idei, ce se transplantă la tote poporele Europei, prin Franția care se pare a avea destinul de a apuca totu deaun'a initiativă candu e vorba de a reformă, nu-si gresira scopulu; căci ele desceptara tote animele si spiritele pana atunci dormitande, arestandu-li tientă spre care au a si-indreptă pasii. Tientă acăstă, fiindu totu aceea la tote poporele civilizate, exceptu ca calindu barierele ce le despartau pana atunci si ce se separeau a fi nedelaturabile, să se pună in relatiuni mai intime unele cu altele. Totu ea efectuă ca luptă de independență să devina o luptă generale, in carea apoi avea să se recunoscă acele semintie, ce erau spirentuam. — Astă-di nimică nu se mai poate indoi, că nu stămu inaintea unei transformări colosală, ce se apropiă cu pasi totu mai iuti de isbuință. Astă-di pentru sustinerea pacii sunt forte putine siantie, cu atât'a mai multe inse pentru resboiu.

Permiteti-mi a face o privire rapede preste momentele cele mai importante, ce sunt cauza acestor simtome de resboiu. — Sunt trei cause principali, său mai bine dîsu, trei staturi esistă astă-di in Europa, de la care aterna sortează si viitorul Europei intregi. Aceste staturi sunt France'a, Prussia, si Russia. Se vedem deci in ce relații stau aceste trei staturi unul către altul, si ce le indejmă a transpune Europa in situatiunea prezintă. Francia carea, gustandu-o data, si după ce au beutu pana la cea mai de pre urma picatura paharulu libertății dara nescindu a o pretiu si a o intrebuită, se dedase suptu sceptrulu lui Napoleonu celu mare a jocă rol'a cea mai strălucitoare intre staturile Europei si a dictă legi astă după cum poporul romanu dictă legi suptu Traianu toturor poporelor lumei vechie; aceasta Francia astă-di se simte neindeștulata cu sortează sa; ea crede că au decadiutu suptu sceptrulu lui Napoleonu III, si ea voiesce a se luptă pentru a si-recastigă era-si angajul său, ce astă-di si-lu vede micsorat si intuneccat de vecinul său, adeca de Prussia. Francia astă-di este parata a se luptă nu atâtă d'in interesu de a si-mari preste mesura frontierele imperiului său, cătu mai multu d'in ambitiune. — Poporul francesu voiesce a si-recastigă gloria sa si libertatea, pre carea clu crede că le-au pierdutu suptu Napoleonu III. Cunoscem indestul de bine pre poporul francesu pentru ca să ne potem dă unu contu destul de chiaru, despre aceea, că ce va se dica candu poporul francesu este nemultumit. Scimus destulu de bine că ce este in stare a sacrifică pentru o idea acestu popor plinu de orgoliu si ambitiune. Elu astă-di nu voiesce a recunoște rivalitatea ma nici egalitatea Russiei, credindu că acăstă egalitate i pote deveni odata periculosă, si de aceea elu voiesce resboiu cu ori-ce pretiu,

Excelente. Anume oratorii romani au avut ocazie de a spune parții contrarie svaviter în modu, fortătate în re, multe aleveruri în fatia. — Nu voin să ostenesc prea on. publicu cu descrierea detaliată a acestei lupte; neci voiesc a me demite în meritul lucrului, care de atât ori s-a desbatut prin diurnale, și la mesele verdi, incătu pentru noi și chiaru de totu; să fia destulu a atinge rezultatul desbaterei. Căti-va dintre membrii romani, cari mai nainte sprinjiră motiunea dlui R. în tota estensiunea ei, vedindu direptiunea, carea o luase desbaterea, facandu socota si cu poterile, cari steteau spre dispusetiune, dar mai alesu luandu in consideratiune acea trista impregiurare, că eră tema funlata, că unii chiaru dintre membrii romani voru să se alature la modificatiunea corifeului loru B. si ne voru lasă in imala, prenum s'a intemplatu in congregatiunea d'in nov. 1867 la votisarea de trista aducere aminte pentru oficiitatea limbei romane; despre alta parte recugentandu avantagiul baremu relativu, ce se nasce pentru noile acolo, că representatiunea, carea totu-si in generalitate contine cea, ce noi voiram a precisă mai de aproape, d'in partea comitatului să face cu unanimitate, si nu cu majoritatea voturi loru numai (ce a ce pentru noi ar fi fostu să fia casulu celu mai favorabil), neamur alaturat si noi la modificatiunea prin Erostratele B. facuta, inse cu acelui adaogamentu propusu de dl P—cu, ca să se esprime, cumca acestu comitatu doresce si astepta deslegarea neamurata a intrebării națiunalitătilor pre băs'a dreptătii, si a deplinei egalei in dreptătiri.

Noe ni spune conștiința, că n'amu ajunsu totu si amu dorit; inse despre alta parte ni remane terenul privat, dreptulu de petitiunare, de care ne potem si voim a ne folosi, si astă ne mangai in cătu-va.

ROMANIA.

Siedint'a de la 24 martiu 3 aprile.
(Fine.)

D. Ministrul de Interne. Veascuru, dloru, că acesta este efectul, care o să facă afară; ori-care va fi credint'a si opiniunea, ori-care va fi autoritatea d-sale, pote fi sicuru, că opinionea publică nu se va forma nici după apreciările d-sale, nici după ale noastre. Ea ne va judeca precum v'am spus. Ei bine, ve intrebă acum, daca am venit noi astă-di, după propunerea dlui Georgiu, si făra nici chiaru midilocirea Municipalității de Iasi, si am dă gard'a națiunale, n'ar dica ore inimicilor tierii indata — si precum deja s'a si disu, — că guvernul consumtu la acăstă, are alte scouri, că este inteleșu nu mai scim cu cine? Scită, dloru, că in România a născutu unu singuru bulgaru inarmat, si cu tote aceste Europa'ă intreaga, numai după o simpla scrisore poronită d'aci si după o simpla interpelare a unui deputat, Europa' tota, dicu, a afirmat, că tiér' e copacita de bande bulgare conduse de muscali si, că suntemu in alianta cu Rusia, ca să daremănu imperiul Turcescu. Daca dar fără a esiste unu singuru faptu, nici oficialu nici oficiosu, amu fostu acusati numai după o

Dar' ce si cum scriu? cari si cum aru fi chiamati a scrie? Eta nescce intrebări destulu de grave, la care publicul său nu cugeta de locu, său numai forte arare-ori, apoi si atunci voiesc a le taia pe intregul, er' nu a le resolve cu conșientia si seriositate.

Ei candu cineva vine a le dă acestorui incepatori consiliu, după ce de cele-a mai multe ori i tavalește pe unde i vine, apoi se scola in fine cu o gravitate socratică si le striga: ei! mei copii, deca voiti să fiti memoritori apoi studiatii mai antău pe marii nostri poeti, scriitori, cutare si cutare, numai deca veti scrie si voi ca acăia, națiunea ve va fi recunoscătoare si veti potă bate si voi calea steleloru! Prea bine, dar' ore toti acelii scriitori ce li se recomenda, si totu ce au scrisu si veghiandu său dormitandu este bunu si domnul de imitatu? nu au si ei erori, ca toti moritorii? er' daca au, care si unde sunt? să nu se nevoiesca ore a le spăia, ori a incongiură, ca să nu cada si ei in ele? său ce viciu să se perpetue d'in generatiuni in generatiuni? să nu se nevoiesca a fi mai multu, să nu tinda mai la sublimu si la mai nou?

Eta alte intrebări, si mai grave inca, cari inse pana cum le-au incungiuat, ca si cum aru fi ciunate, toti cei ce si-au lăsat rol'a de mentor.

Celu ce vine a inveti si corege, trebuie mai nainte de totu să fondeze si să legitimeze operatiunea sa, er' in modelele, ce propune, trebuie să arete ratiunea d'a fi urmate. Acăstă procedura este cu atâtua mai necesaria acolo, unde modelele propuse nu au pentru sine sentint'a său recunoșterea competente sustinută de noue si noue probe in unu sîru de ani, său basata pe consensulu părtui celei mai bune, fără numai favorea publicului ce abia a invetiatu a ascultă numai, er' nu a si critică, ori a-si legitimă favore, ce o manifesta.

Acăstă procedura la noi lipsesc pana acum.

Asi este, noi avem căti-va scriitori cari nu numai la voi, dar si in afara au unu renume. Dar' cine i-a supusu la o critica severa si impartiale, ca să vedem in cătu potu sustinere?

Po atentiunea strainilor să nu punem multu. Ei facu cunoșcuti la ai loru pe unul, său pe altul, d'in curiositate pentru a vedea ce posiedem si pentru a nu afa pe altul mai bunu.

simpla scrisore, o simpla interpelare; ce se va dice, candu după ce s'a presintat unu asie proiectu de lege, se va vedea că unul d'in subscriitorii lui cere gard'a orasianesca in Iasi si noi o dâmu indata? Neaperatu, că la momentu firulu electricu ar bate, cerendu-se ajutoriulu Europei, pentru că sunte de evrei suntu amenintati de a fi masacrati. Si aci, d-lorii voru avea pe ce se tiese, căci urzela este, daca s'a tiesutu fără urdiela, cu cătu mai vertosu o voru potă face acum! — Ei mai alalta-eri s'a disu aci si s'a depesiati in strainitate, că am datu ordine a scote pe toti Polonii d'in tiera, că temnitile nostre stau pline de acesti individi, si că amu devenit instrumente rusesti. Si cu tote aste cine nu scie, că Polonesii n'au fostu nici decum superati, că se bucura de o deplina linisice si ospitalitate in tiera nostra? Vedeti, că nu e una său doue. — Pe fia-care dă vine căte o inventiune noua. — Anulu trecutu se luase o simpla mesura politianesca in privint'a vagabondilor si cu tote aceste ce sgomotu s'a facutu si căte dificultăti n'au amu intimpinat. Amu publicat statistică de vagabondii expulsi! erau toti vre 1000, d'in cari mai bine de 800 Romani de peste granitia, vre 160 straini de diferite națiunalităti si numai vre 20 evrei. Ei bine, d'in cau'a modului cum s'au presintat cestiunea in afara, d'in partea unor-a, d'in cau'a exageratiunilor altorii amu fostu acusati de persecutiuni religiose, de infamie. Ce va fi ore acum, candu se vede unu proiectu de lege subscrisu chiaru de presedintele Camerii si care propune nisice dispositiuni, cari de ar fi executate, sunt sicuri, că s'ar revoltă chiar acei domini cari l'au subscrisu. — Avemu, d-lorii, avemu cu totii dorint'a dă dă satisfactiune intereselor nostre naționale, inse prin mesuri de acele, ce suntu admise de tierele civilizate. Dar, s'a disu de unii d'in subscriitorii acelui proiectu de lege: — Ceremu multu ca să ni se dea pucinu. Ei d-lorii, nu se intempla totu-de-una asie. In comerciu candu se cere unu pretiu peste mesura, cumpătorul se sparia si fugă; de asemenea si in cestiuni politice si sociale. Ce s'ar fi intemplatu dloru, candu in cestiunea improprietarilor locuitorilor sateni s'ar fi disu: proprietatea e o otie, este unu dreptu ce trebuie si restituat etc. Neaperatu, că proprietarii s'ar fi speriatu, cestiunea s'ar fi complicat si nu sciu de amu fi ajunsu la rezultatul capetatu. Dar omenii cari au redicatu cestiunea proprietății, au fostu prudinti si au presintat dorintele loru supu forme si in marginile moderatiunei si astu-felui s'ă isbutitu. Eu unul, d-lorii, rog in numele intereselor si a onorei naționale, a solidarității umane, pe subscriitorii acelui proiectu a-lu retrage, căci altu-fel, o repetu, ar espune națiunea, primindu-lu a fi tratata de barbara si respingendu-lu, după protestările strainice ar potă veni pana la discutarea lui, a fi umilita. I-rogu să aiba incredere, in majoritatea Camerei si să nu creda, că numai dumnialor veghiaza asupr'a intereselor celor mari naționale, si să fia sicuri, că vomu ajunge ea' prin măsuri intelepte, umane si inspirate de dreptate a scapă națiunica de orice cangrena, de ori-ce reu adeveratu.

Asta-di suntemu stepani pe noi, să fimu maturi să nu ne espunem la reprobare său la umilintă si ridiculu. D'acă cea inca o dată rogu, conjuru, pe propuitorii, si ca guvern si ca Romanu să-si retraga proiectul si impreuna cu totii să cautămu alte midiuloci, ca se dâmu satisfactiunea tootoru nevoilor tierii si mai alesu celor d'in partea de peste Milcovu. (Aplause prelungite).

Am vediutu premiandu-se scrieri, despre cari inse n'au audiu nici o critica. Cum se poate acăstă combina si justifică? eu nu precep. Unu exemplu inse nu-lu potu trece cu vederea.

In anulu 1862, in o siedint'a a comitetului asociației transilvane se alege o comisiune de trei membri, unu consiliariu de scole, altul de finantie si unu advocat pentru a-si dă parerea asupra poesielor lui Andrei Muresianu, deca aru merită ore să se premioze, pentru ca apoi să se propuna la adunarea generală spre premiare.

Comisiunea după cum trebuie să presupunem d'in rezultat, si-a datu parerea cea mai favoritoru, si cestiunea premiarei ajunse in adunare la decidere.

Presedintele propune simplu, că voiesc adunarea a premiă poesiele lui Andrei Muresianu. Adunarea declară unanum prin aclamatiune, că voiesc. Poetul, carele eră de fata, se radică putinu, si multiemfesce cu unu complimentu lui.

Meritul adeveratu si durabile alu operelor lu-garanția numai ratiunamentulu, numai sciint'a, er' favorea poporului este trecatoria. Ea dureza numai panacandu obiectul favoritului săt in strinsa legatura cu interesulu său. In data ce s'a disolvatu acesta legatura, favorea d'ar' fi arsu mai inainte ca unu vulcanu, incepe a se reci, si in fine se stingă cu totul. Pentru a intemeia o adeverata literatură nu este destulu a ne nevoi să satisfacem numai curiositatei si gustului cuotidianu ori momentanu alu poporului. Istoria diverselor literature demonstra, că de cele mai multe ori setea d'o rapede popularitate a fostu contrariul posperării si inaltării unei literatură, că togma prin acăstă literatură a degenerat, si a cadiutu.

Dar ce să resfoiu istoriile literaturelor? nu este prezentele prob'a cea mai viuă despre acăstă?

Nu vedem, că setea d'o rapede popularitate a filtrat platitudinea, si frivolitatea in literatură, avându geniele si corumpendu gustul clasicitatei?

Trebue să ne fundă lucrările pre base scientifice, — după legi probate in literatură, si prin ratiunamentulu filosofic-esteticu, chiar' cu pericolul d'a dispărea pentru unu tempu.

Vedem adeseori in literaturile poporelor culte, că

După acestu discursu D. ministrul de resbelu comunică unu mesaj, prin care se cere Camerii unu creditu de 1,168,260 lei nuoi, resturi d'in exercitiu mai multor ani d'in urma.

D. Buescu raportorul alu comisiunei financiare dă citire raportului, prin care se cere a se vota dlui ministrul de resbelu unu creditu de 5,547,786 lei noui pentru diferite imbunătățiri si reparatiunea vaporului stricatu prin incidentul lovitui cu unu vapor austriac: si cere ca acăstă cheltuiala să se acorde a se face d'in diferite remasăti ce aro a mai adună ministeriul de finanțe.

D. Cogălniciu dăce, că daca s'a votat legea armării si o armata cu seriositate, trebuie să se dese guveruul si mi-diucoele si banii necesari pentru întreținerea armatei. Întreba pe D. ministrul daca, sum'a de 1 1/2 milionu ce s'a votat anulu trecutu pentru arme s'a intrebuintat său nu, si daca intra si aceea in aceea 5 milioane.

D. ministrul de resbelu dăce, că acea suma nu intra, căci ea s'a intrebuitat in armele cele nove, ce s'au comisuntu. Sum'a ce se cere acum e pentru transformarea armelor vecchi si cumpărarea de altele nove, prafu, proiectile, trasuri, cai si arnăsiamente.

Se cere inchiderea discutiunii, care se primește. Se vota teza articolu pe articolu si proiectul e primitu cu 68 voturi contra 1.

Se dă citire la 12 raporturi privitoare la adaogiri de taxe in diferite comune, cari se votează de adunare.

D. ministrul de interne, respunde interpelările d-lui Cogălniciu in privint'a comitetului de pensiuni, si dăce că legea e positiva si că ea se va aplică atâtă dincăcătă si dincolo de Milcovu, căci altu-mintrelea ar fi calcare de lege.

D. Cogălniciu dăce, că acea interpelare a fostu nevoie si face fiindu asediatu de mai multi pensionari de peste Milcovu. Declara dar că e multiamu de responsulu, ce-i a datu D. ministrul.

Se dă citire raporturilor sectiunilor asupr'a cumulului de funcțiuni, si proiectului de lege alu delegatilor de sectiuni, si se punu la ordinea dñei pre alta dă.

Siedint'a de la 25 mart. 7 aprile.

Sumariul siedintei precedente se primește.

Se citește o propunere a mai multor deputati, cari ceru ea in locu de două gimnasiile in Ploesci să se înființeze unu liceu.

Se pune in desbatere legea cumulului si discutiunea generale incepe. S'a discutat d'in articolu in articolu si s'a primitu cum a fostu redigat de comisiune, cu putine modificări, primește si de guvern.

Noutăți Straine.

FRANCPA. Foi'a de sera a Monitoriului francezesc serie următoare: „Semtiul celu sanatosu alu publicului scie apăriu dupa meritul faimile de resboiu, ce le escugeta si le respandesc speculația calculatoare. Pe candu regimul francezesc nu lasa să treca nici o ocazie, spre a asigură pacea generală, celelalte cabinete inca-si pricepu detorintă, de a sustine ideea moderatiunii si a ecuității.“ Pre

geniele cele mai mari, autori cei mai ilustri, o parte său mai in tota vîeti a loru au fostu decon siderati, operele loru cele mai celebre au fostu neluate in sema, si de multe ori bajocorite. Este natural, că celu ce voiesc, ca ideile lui să traiesc seculi, trebuie totu odata să si sbore cu ele seculi inainte d'in tempul in care le produce.

Er' cei ce nu potu urmă acestu sboru, nu-lu potu nici intielege, prin urmare neci admiră.

Divin'a comedie a lui Dante a jacutu unu secolu si diumitate neconsiderata de nime, aruncata incepe incolu prin pulbere, — „Orlando furioso“ alui Ariosto a trecutu cătu-va tempu de o nebunie, Tasso pentru „Gerusalemme liberata“ a fostu batjocorit si persecutat. — Tragedie cele mai celebre a lui Racine au fostu fluerate, dramele lui Shakespeare au fostu asemenea tienute de nisice farcie. — Si tote aceste opere astazi le admira tota lumea si se inchina loru, er' pe autorii loru i indumnedieescu! Mai nainte de a termină acăstă dare de sema despre starea criticei la noi să-mi fie permisă a relevă o impregiurare forte insemnată in fiacare literatură.

Poporele, ca si individii se deosebesc d'olală, fia-care are insusirile si caracterul său propriu diversu d'alui altor'a. Aceasta deosebire o vedem, că se manifestea in modulu celu mai expresivu, pana si in cele mai neinsemnante impregiurări ale vieticii. Pe urmă a acestei deosebiri, si literaturăa fiacărui popor are si trebuie să aiba unu ce deosebitu de ale altor'a. Acestu ce-va nu numai că nu trebuie perduți nici odata d'inaintea ochiloru, dar' trebuie anumă cautat si cultivat. Altu spiritu, alte concepții si idee suntu in literaturăa germană, altu in cea francesă, altu in cea italiana si altu in cea română. Aceste particularități, la care voiu reveni in cursul studiilor mele critice, trebuie pastrate ca lumen' a ochiloru, căci ale confundă cu strainismulu său a-le ronega in favoarea lui este unu sacrilegiu, mai multu unu atentat asupr'a vietiei specifice, ce face pe unu popor.

Am tenu de neaparată trebuință a face acăstă revista asupr'a criticei nostre, mai nainte d'a incepe unu sîru de studii critice literare ca măsura propusă a publicăi succesiiv asupr'a operelor mai alesu poetice, cari voru merită atenția criticei.

cum se vorbesce, Rouher va intrebuinta prim'a oca-siune in corpulu legalativu, pentru a dà expresiune intentiunilor de pace ale regimului francesc.

Senatul in sedint'a sa d'in 21 Aprilie se ocupă cu statorirea d'lei, in care va pertrată petitiunea despre libertatea investimentului mai inaltu. Cardinalii, fiindu retinuti in metropoliile loru prin detinutie beserecesci, au cerutu, ca discusiunea despre obiectul acesta să nu se pună la ordinea d'lei mai nainte de 15 Maiu; să normeza dura diu'a de 19 Maiu pentru desbaterea petiunii mai susu amintite. Contele Segur doresce, ca regimul să se reprezente nu numai prin secretariul generalu alu insructiunii publice, ci și prin ministrul de cultu; respectul către senatu si demnitatea regimului pretinde acésta ca o necesitate. Presiedintele Troplong respunde, că acésta dorintia nu se poate implementa, pentru că nu mai imperatul are dreptul a denumi pre reprezentantii săi.

Corpulu legalativu lucra la regularea definitiva a bugetului pentru a. 1864. Magnin constatare că nici anul 1864 n'a coresponsu asceptărilor impreunate cu senatusconsultulu d'in 1861, pentru că deficitul se urca la sum'a de 173 milioane.

PRUSIA. Parlamentul de vama se va deschide in 27 l. c. prin regele Prusiei, si pre cum scrie „Prov. Corr.“, se va constitu'i mai iute, decâtul alte adunantie nou alese, pentru că d'in parlamentul confederatiunii de nordu voru intră 296 membri in celu de vama, fără ca să mai fia de lipsa a verifică alegările loru. Numai cele 86 alegeri d'in Germania de sudu voru fi esaminate, dar aceste-a nu voru impede că constituirea casei. Presiedintele si notarii se voru alege in cele d'antâiu d'le dupa deschiderea parlamentului, atunci va prezenta si regimulu proiectele sale. Parlamentul de vama, continua „Prov. Corr.“, se va constitu'i prin alegeri generale si directe, si pentru că să nu se mai inloiesca nime, că nu interesele diverse, ci comunitatea intregului popor germanu formeza basea acestei adunantie, s'a intonatu expresu in tratatulu de vama, că membrii acestui parlamentu se considera ca representanti poporului intregu. — Cuvintele acestea atât'a voru să dica, că poporul germanu, representatii intregei natiuni germane se aduna intr'unu parlamentu, si delibereaza despre interesele cele mai vitale ale Germaniei, nu ca delegatii tierelor singuratece, ci ca representanti alesi prin alegeri directe. Unificarea Germaniei face progrese.

RUSSIA. Diuariulu „Dz. Warsz.“ publica unu ucasu imperatescu, prin care reuniora provinciala a regatului polonu se impoteresc, să emita cinci-pre-dice mii de obligatiuni de căte o sută de ruble, astădara unu milionu si jumetate de ruble cu 5½%. Ucasulu acest'a e motivatu cu lips'a de bani pentru sovirea usurelor curinti ale literelor pemnorale, fiindu că proprietarii au remas in restantia cu su-

me insemnante. Pana acum a reuniora amintita in casuri de acestea se potă scribi cu tesarulul de statu alu Poloniei, care era totu-deun'a provediutu cu bani gata. Acum in se fiindu tesarulul Poloniei absorbitu de celu rusescu, nu remase directiunii alt'a decât a contrage unu imprumutu, si spre a mediuloc împrumutulu fără sacrificie mari, făsilita a cso-pără dela tiarulu impotereira pentru emisiunea obligatiunilor noue. — Rusificarea Poloniei se incepe cu universitătes d'in Varsiov'a si cu gimnasiele tie-rei. Unu cerculariu a comisiunii de instructiune introduce limb'a rusescu in tote gimnasiele tie-rei, pentru studiile fisicale-matematicice si istorice. — Scirile că armat'a rusescu aru fi pusa pe picioru de resboiu sunt anticipate.

SPANIA. D'in tier'a acésta avemu a inregistră mortea marsialului Narvaez, duce de Valenc'a, care a jucat o rolă mare in istoria mai nouă a Spaniei. Narvaez s'a nascutu in a. 1800 in Loja in Andalusi'a. Intrandu de tempuriu in armata, facă rapede carier'a sa militaria, si primi inca in a. 1836 o divisiune, ca generalu de brigada, supt comand'a lui Espartero. Acest'a fusese pana aci eroul partidei reginei Cristin'a; in anulu mai susu amintit sucese lui Narvaez a nimici totaluminte osta generalului Carlistu Gomez, in batai'a dela Arcos, si lovitura acésta a norocosa lu-facă rivalulu lui Espartero. De atunci incoce numele lui Narvaez stă in legatura strinsa cu luptele interne ale Spaniei. In urmarea pronunciamentului fără de rezultat d'in a. 1840 făsilita a fugi in Francia, unde i-urmă si Cristin'a, mam'a reginei, după victori'a completa a lui Espartero Mic'a curte, ce o intretienea Cristin'a in Parisu, deveni foariu, si Narvaez conduceatorulu intrigelor, cari in a. 1842 lu-facura a caletor'l la Perpignan, pentru ca să adune parti'a Cristinei, si punendu-se in fruntea ei să restorne pe dictatorulu Espartero, precum se si intemplă. In anulu viitoru intră Narvaez in capital'a Spaniei, ca invigatoriu; in a. 1844 făsilita denu-mitu duce de Valenc'a, si primi presiedint'a in ministeriu; acum stă la culmea norocului său. Evenimentele, ce au urmatu de atunci incoce, sunt cunoscute. Tenerulu barbatu de statu, care — cu putieni mai nainte esilat — si-castigase demnitatea cea mai inalta in armata spaniola, treceă de anteluptatoriulu reactiunii in contra liberalilor; elu rechiamă in tiera pe regin'a Cristin'a, revediu constitutiunea d'in 1837, creă constitutiunea din 1845, care storse principiul suveranitatii poporului, si gubernă mai departe in modulu acest'a, pana ce in anulu urmatorei intrigele curtii lu-facura a-si dă dimisiunea si a merge ca ambasadoru la Parisu. In 4 Octombrie 1847 era-si se puse in fruntea ministeriului, carui-a i-presiediu pana in 10 Ianuarii 1851. In decursulu acestorui ani sorteia Spaniei era in manele lui; intrigele curtii lu-departara de nou dela regimul, si-i conferira postulu de representante alu Spaniei pe langa curtea din Vien'a. Era-si deveni Narvaez domnu-

lu situatiunii in Spania; multele pronunciaminte nu mai potura returna si astădara in a. 68 alu etati sale, după ce primi binecuvantarea telegrafica a Santiei sale, papei, pentru multele sale peccate; mur plastematu de poporu — dar binecuvantatu de biserica.

SERBIA. Unu corespondinte d'in Belgrad scrie, relativ la missiunea lui Ristich, fostu ministru presedinte alu Serbiei, că missiunea lui este extraordinaria, afara de Parisu si Berlinu, se va estin-le si preste Londra si San-Petrupole. Se dîce adeca, că Ristich ar avea missiunea de a trata cu curtile mentinute despre desfintarea capitulatiunilor Serbiei. — Austria a si consentit in principiu la desfintarea loru. Jurisdictiunea straina a fostu pana aci spre ea mai mare dauna a desvoltării Serbiei, si astădii, candu administratiunea justitiei este atâtă de perfecta in Serbi'a nu se mai poate teme nimene, că interesele lui vatemate voru ramane nevindecate. Guvernul serbescu, cu privire la o conventiune nouă, ce va fi a se inchlăia cu Austria si-a si inceputu tractările sale cu agintele austriace, Kállay. — Inse acela-a-si corespondinte nega de totu, cum că ministrul presedinte, Zukich, să fie facutu vorba in Vien'a despre cestiuni, mai virtosu politice.

Varietăți.

* * (Decoratiuni.) Maiestatea sa s'a indurată prăgritosu a decoră cu crucea ordului Franciscu-Josefianu pre protopresbiteriulu romanu d'in Timisior'a Moletiu Dregeciu si pre directorulu preparandiei romane d'in Aradu, Aleandru Gavră, pentru meritile loru pre terenulu beserecescu sclariu.

* * (Numele nou nascutei arhiduce) este: Mari'a, Valeria, Matilda, Amalia.

* * (Necrologu) Aleandru Lazaru de Purcarei protopopulu rom. alu tractului Sigetu, repausă in Domnula la 20. l. c. in etate de 62 de ani, petrecuti in activitate continua. Osamintele lui s'a redatu eternului repausu in 23-aprilie la 10 ore a. m. Fie-i tierin'a usiora!

* * (Eclipse de sole) La 18 augustu acestu anu, se va vedea in Indi'a o eclipsa de sole totala, ca care, după cum se predice, nu a mai fostu. Mai multi astronomi au plecatu intacol.

* * (Necrologu) Laureatiu Popu, junule preotu din Baia-sprie, a repausatul in 8 aprilie, lasandu după sine o vodva gelitoria, cu care a traitu abia diece luni de-dile. Fie-i tierin'a usiora!

* * (Colectiune de masime si reflesioni.) Dlu Teodor Manu in Gherla publica invitare de prenumeratiune la un opu intitulat: „Vade mecum“ (Vina cu mine) care va contină masimele si reflesiunile morale ale duclui de la Roche-foucauld. Pretiul de prenumeratiune e 30 cr. Opulu va fi cu finea lui juniu.

Proprietariu, redactoru responditoru si editoriu:

ALEANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a pléca la 8 ore 45 minute ser'a.

„ Pest'a " 6 " 25 " deman.

„ Czeegléd " 9 " 47 " "

„ Szolnok " 11 " 2 " "

Sosecesc in Aradu la 5 " — " ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu pléca la 10 ore 15 minute demanöt'a.

„ Solnoca " 4 " 22 " dupa mediatu.

Sosecesc in Czeegléd la 5 " 33 " "

„ Pest'a " 8 " 37 " "

„ Vien'a " 6 " — " demanöt'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a pléca 4 ore 30 minute ser'a.

„ Salzburg " 1 " — nöpteau.

„ Monaco " 5 " 45 deman.

„ Stuttgart " 11 " 45 "

„ Mühlacker " 12 " 55 diu'a.

„ Carlruhe " 2 " 10 dupa med.

„ Strassburg " 5 " 25 "

Sosecesc in Paris la 5 " — demanöt'a.

Paris-Vien'a.

De la Paris pléca la 8 ore 35 minute ser'a.

„ Stassburg " 8 " 57 " dem.

„ Carlruhe " 10 " 40 " diu'a.

„ Mühlacker " 12 " 20 " dupa med.

„ Stuttgart " 1 " 30 " ser'a.

„ Monaco " 8 " 30 " nöpteau.

„ Salzburg " 1 " 30 " deman.

Sosecesc in Vien'a la 9 " 30 " deman.

Jasenov'a-Oraviti'a.

De la Jasenov'a pléca la 8 ore 30 minute domanöt'a.

„ Jam " 9 " 12 " "

„ Racasdia " 10 " 12 " "

Sosecesc in Oravita la 10 " 57 " "

Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oravita pléca la 4 ore — minute dupa mediatu.

„ Racasdia " 4 " 45 " "

„ Jam " 5 " 38 " "

Sosecesc in Jasenov'a la 6 " — " "

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a pléca la 8 ore — minute ser'a.

„ Pest'a " 6 " 35 " deman.

„ Czeegléd " 9 " 27 " "

„ Püspök-Ladány* " 1 " 58 " dup. med.

Sosecesc in Oradea la 4 " 38 " "

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde sosecesc la 3 ore dupa mediatu.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea pléca la 10 ore 6 minute domanöt'a

Sosecesc in Püspök-Ladány* " 12 " 48 " diu'a

„ Czeegléd " 5 " 41 " ser'a

„ Pest'a " 8 " 37 " "

„ Vien'a " 6 " — " domanöt'a

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pléca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediatu, sosecesc in Clusiu

la 1 ora 30 minute dupa mediatu. Cale de 19½ mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.

„ Clusiu la Oradea pléca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosecesc in Oradea la 6 ore 40 minute domanöt'a.

„ Aradu la Sibiu (prin Dev'a) pléca in tote dilele, la 7 ore ser'a, sosecesc in Sibiu la 2 ore 15 minute nöpteau. Cale de 34½ mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.

„ Sibiu la Aradu (prin Dev'a) pléca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosecesc in Aradu la 1 ora 45 min. nöpteau.

„ Temisior'a la Sibiu pléca in tote dilele la 6 ore domanöt'a, sosecesc in Sibiu la 1 ora 30 min. dupa mediatu. Cale de 36½ mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.

„ Sibiu la Temisior'a pléca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosecesc in Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.

„ Temisior'a la Orsova pléca luni-a, marti-a, joi-a, si sambot'a la 6 ore domanöt'a, sosecesc in Orsova la 6 ore domanöt'a.

„ Orsova la Temisior'a pléca dominic'a marti-a, mercuri-a si vineri-a la 6 ore ser'a, sosecesc in Temisior'a la 6 ore ser'a in diu'a urmatoria.

De la Temisior'a la Aradu pléca in tote dilele la 6 ore domanöt'a, sosecesc in Aradu la 11 ore 45 minute diu'a.

Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.

„ Aradu la Temisior'a pléca in tote dilele la 2 ore dupa mediatu, sosecesc la 7 ore 45 minute ser'a.

„ Sibiu la Clusiu pléca in tote dilele, la 3 ore d. m. sosecesc la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21½ mile, tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.

„ Clusiu la Sibiu pléca in tote dilele la 5 ore dupa med. sesece la 11 ore 50 min. diu'a.

„ Sibiu la Brasovu pléca in tote dilele la 5 ore dupa med. sosecesc la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18½ mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.

„ Brasovu la Sibiu pléca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosecesc la 9 ore 45 min. deman.

„ Sibiu la Muresiu-Osiorhei pléca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambot'a la 7 ore ser'a, sosecesc la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19½ mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.

„ Muresiu-Osiorhei la Sib